

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שבמא ועינים תראה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומוזני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
בשאריות כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכו' הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון ישעיה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכו' השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו אזיה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבשו בי תונמכי.

מלליצי יין ושיר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספרו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייטיב בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

בן לאשרי
רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הוברמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעייש
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה ליר"ש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

שערי זבול
רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה ומליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

תירוץ
זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלו"ך ר' יוסף ב"ר אברהם ריס ז"ע

וילך חרנה. אמרו במדרש (ב"ר עה:ח) עה"פ ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אותו, שבייכו יצחק ברכת הגלות. וותמוה דוכי הגלות ברכה היא, ומה שייך לומר שבייכו ברכת הגלות. וי"ל עפ"י מה שאמרו במדרש (ב"ר מד:א) דבברית בין הבתרים הראה לו הקב"ה לאברהם גיהנום, שעבוד מלכויות, מתן תורה, וקרבתנות, ואמר לו הקב"ה כל זמן שבניך יהיו עסוקים בשתיים יהיו ניצולין משתיים. אח"כ חזר הקב"ה ושאל אותו, במה אתה רוצה שירדו בניך, בגיהנום או במלכויות. ובירר לו אברהם את המלכויות. והיינו שבחר אברהם שיסבלו בניו משעבוד מלכויות ובכך יועיל להם שלא יסבלו גיהנום. והגלות אצל האומות זה במקום גיהנום. ולפ"ז מובן היטב שאכן הגלות היא ברכה, כי מחמתה אנו זוכים להינצל מעונש גיהנום המר. (זרע שמשון אות ד).
ועקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלקים. הקשו המפרשים מה צורך היה ליעקב למלאכים, הלא כבר הבטיחו הקב"ה 'והנה אנכי עמך ושמרתיו בכל אשר תלך'. ויש לתרץ, ששמירת המלאכים הוא דבר אחד, ושמירת הקב"ה הוא דבר אחר, שהמלאכים המשמרים את האדם, הם המלאכים שנבראו ע"י המעשים טובים שעושה האדם, וחובה עליהם לשמור מכל פגעים רעים את האדם שברא אותם. וכשניצול האדם על ידם אין מנכין לו מזכויותיו, כי זה חובתם לעשות לאדם שבראם. אולם אלו המלאכים לא יצילו את האדם בדרך נס רק בדרך טבע. אמנם שמירתו של הקב"ה מועלת לאדם יותר, כי הוא מציל את האדם אפילו בדרך נס, אכן כשעושים לאדם נס ממעטין מזכויותיו, ולכן ראוי למעט בניסים ככל היכולת. ועתה אצל יעקב שהובטח מהקב"ה שיהיה עמו וישמרהו בכל אשר ילך, אזי הועילה לו זאת ההבטחה שיכול לכתחילה לילך במקום סכנה, שבדאי יעלה לו נס, וגם לא ינכו לו מזכויותיו, כי אם בנס זה ינכו לו מזכויותיו נמצא שאין זה הבטחה טובה. (זרע שמשון אות כב).

ל"ג הג'ר יהודה ב"ר יהודה הולצמן זצ"ל י"א צ"ט סלו

והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים
בו. יראה כי המלאכים המה נבראים ע"י עשיית המצוות, כמו שאמרו חז"ל (אבות פ"ד מ"א) 'כל העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד', ועולה לו להיות מליץ יושר בעדו, וכאן שהיה צריך לשמירה, היו עולים פרקליטין שלו, עד שגם מלאכי מעלה ירדו בשבילו [ללוותו], וכמו שכתוב בסוף הפרשה 'ועקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים', כי אותן המלאכים אשר פעל במעשיו הטובים הם מקדימין לפניו, כמו שאמרו (סוטה ג:) 'כל העושה מצוה אחת בעוה"ז מקדמתו והולכת לפניו לעוה"ב, שנאמר והלך לפניך צדקך, ומלאכים אלו גורמין שגם מלאכי מעלה יצאו לקראתם, וזהו שאמר ויפגעו בו מלאכי אלהים" כי מלאכים שירדו מלמעלה הולכים לקראתו, ועמהם מלאכים שברא בפועל ידיו. וזהו שאמר 'עולים', דהמלאכים עולים להגיד לאדם ישירו וצדקת תם, ו'יורדים' מלאכי מעלה לקראתם. וזהו 'ישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו', דמה שאמר 'לפניו', היינו המלאכים שלפניו, שהיו מעשה ידי אדם צדיק, אותן שלח אל עשו אחיו.

ואילו ברשע הוא להיפך, כי כל העובר עבירה אחת קונה לו קטיגור אחד, וזהו שאמר הכתוב 'נודע ה' משפט עשה בפועל כפיו נוקש רשע הגיון סלה', כי הרשע מדויל ידיה משתלם, שהמקטרגים אשר פעל ועשה, הם משתלמין ממנו, וזהו 'תיסרך רעתך', שהרעה עצמו שפעל הוא מייסרו. [וזה שאמר הכתוב 'בפועל כפיו', היינו עבירות שעשה, בזה 'נוקש רשע', ע"י המקטרגים שנבראו ע"י העבירות].

ויאמר להם השלום לו ויאמרו שלום והנה רחל בתו באה עם הצאן. אפשר רמזו לו שנעדר ממנו 'שלום', שאין לו זכר, כדאיתא בנדה (דף לא:): 'כיון שבא זכר לעולם בא שלום לעולם', [ולכן לא אמרו 'שלום לו', כלשון השאלה 'השלום לו', רק אמרו שתם 'שלום'. ולכן גם אמרו לו הרועים] 'והנה רחל בתו באה עם הצאן', [דגם בלשון זה] רמזו לו שאין לו זכרים, [ולכן הוצרך לבן לשלוח בתו רחל], למען לא יחשוב כי [מה שאמרו לו] 'שלום', היינו רק בבחינת שאין לו מחלוקת.

ל"ג הג'ר נחום יצחק ב"ר צבי אשר כהנא-שפירא זצ"ל י"א צ"ט סלו

מלאכת אורג. הנה המכניס חוטי ערב בין חוטי שתי בשבת חייב משום אורג. ולפי שיטת חכמים (שבת עג.) השיעור הוא שני חוטים, אבל האורג חוט אחד פטור. אבל אמרו בת"כ (פ' אחרי פ"ה פ"ז) דאע"ג דפטור, אבל יש איסור אפילו באריגת חוט אחד. וכך אמרו בת"כ: מנין שלא יכתוב אות אחת שלא יארוג חוט אחד וכו', תלמוד לומר מלאכה וכל מלאכה ריבה. והנה האבני נזר (או"ח סי' קפ"ז וסימן ר"א, וכ"כ במגן אבות לר"מ בנעט מלאכת אורג, ומנח"ח מוסך השבת מלאכת האורג) חידש, ששיעור אריגה

א רבינו מפרש דמה שכתוב 'והנה רחל בתו באה עם הצאן', הוא המשך ממה שאמרו לו הרועים. ב וכ"כ בשם משמואל (פורים תרע"ג) וז"ל: כ"ק אבי אדומ"ר זצלה"ה הגיד דבשבת יש שתי בחינות 'זכר למעשה בראשית' ככתוב בלוחות הראשונות, ו'זכר ליציאת מצרים' ככתוב בלוחות האחרונות, והיינו דכמו במעשה בראשית כתיב 'ויפח באפיו נשמת חיים', כן בשבת נשמה

'מעגלי צדק' על פרשת ראה מסוגל לעשירות

ר' ישראל וואלף מאנדעל היה עשיר, ונהפך עליו הגלגל ונעשה יורד ונצרך לבריות, ואמר לו הרה"ק בעל מעגלי צדק מדענש: תהגה בספרי מעגלי צדק פרשת ראה, ותוושע ממצוקתך ויהיה לך הרחבה גדולה בלי מצרים. וכך היה, שאחר שלמד מעגלי צדק על פרשת ראה, נושע ויצא ממיצר למרחב, והתברך בהשפעה מרובה בכל עניניו.

השמור לך פן תנקש אחריהם אחרי השמדם מפניך ופן תדרש לאלהיהם לאמר איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ואעשה כן גם אני, לא תעשה כן לה' אלקיך, כי כל תועבת ה' אשר שנה עשו לאלהיהם. רש"י נדחק במה שנאמר 'אחרי השמדם', גם הביא רש"י דסלקא דעתך דוקא עבודה שכשרה לגבוה, יש עונש בעושהו לעבודה זרה. [וז"ל: לפי שלא ענש על עבודה זרה אלא על זבוח וקטור ונסוך והשתחואה, כמו שכתוב 'בלתי לה' לבדו', דברים הנעשים לגבוה, בא ולמדך כאן, שאם דרכה של עבודה זרה לעבדה בדבר אחר, כגון פוער לפעור, וזורק אבן למרקוליס, זו היא עבודתה וחייב. אבל זבוח וקטור ונסוך והשתחואה, אפילו שלא כדרכה חייב].

ונראה ל', דזה מבואר בקרא, והכי קאמר דתנצחא ללמוד עבודת הגוים לאלהיהם שתעשה כן לה', וטעות זה יצא לך מאחר שראית שנענשו על עבודתם, על כרחך שעבודה זו ראוי לה', וכנזכר לעיל שסלקא דעתך שאין עונש רק על עבודת שהיה בבית המקדש, וזהו 'פן תנקש' אחרי 'השמדם מפניך', שראית שנשמדו, על כרחך עבודתם כשרה לגבוה, ולכן תאמר 'איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ואעשה כן גם אני' לגבוה. על זה מסיים 'לא תעשה כן לה', שלא תטעה כן, והטעם שנשמדו הוא משום ד'כי כל תועבות ה' אשר שנה עשו תמיד לאלהיהם', ואם כן עבודתם בכך, [דכיון דעבודתם בכך, לכן תועבה היא], ולכך סיים 'את כל הדבר אשר אנכי מצוה אתכם אותן תשמרו לעשות לא תוסף עליו ולא תגרע ממנו', שלא תעשה עבודתם לה', רק העבודה שצויתך לבד. (מעגלי צדק).

אינו דומה לשאר שיעורים שבמלאכת שבת, שבכולם השיעור מגדיר לא את המלאכה אלא את החיוב, ולכן אף חצי שיעור אסור מדין חצי שיעור. אבל באריגה, מכיון שבמשנה שם תנן "והאורג שני חוטי", הרי זה מורה שהשיעור מגדיר את עצם המלאכה, שבפחות מזה אין זו מלאכת אריגה כלל, ולכן בפחות משני חוטים, אין אפילו האיסור של חצי שיעור מן התורה, עכ"ד. וצ"ל לפ"ז דדרשת הת"כ היא אסמכתא בעלמא.

שבת הוא זכר למעשה בראשית וזכר ליציאת מצרים. בשבת יש שתי בחינות: א) מה שיש בו תוספת נשמה לאדם, והוא כענין מעשה בראשית שאז ניתנה לאדם נשמה אחת, ובשבת מוסיפים עוד נשמה יתירה, וזה שאומרים דשבת הוא 'זכר למעשה בראשית'. ב) מחמת אור קדושת השבת, מרגיש החומר בושה בעצמו, ומסכים להכנע בפני הנשמה ולהיות סר למשמעתה, וכמאמר האריז"ל כי 'שבת' הוא אותיות 'בשת'. וזה הוא כעין יציאת מצרים, שכל הכוחות החומריים נתבטלו מחמת גילוי השכינה, וכדכתיב 'אז נבהלו אלופי אדום אילי מואב יאחזמו רעד נמוגו כל יושבי נענן', וזה שאומרים דשבת הוא 'זכר ליציאת מצרים'.
והנה גם בתורה יש ב' בחינות כמו בשבת, כי התורה כולה היא שמותיו של הקב"ה, ועם זאת היא מתלבשת בדברים גשמיים, לכן יש בה אפוא תועלת

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המכובד ביותר
חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על מסכת חלה
במהדורה מפוארת בתכלית ההידור והיופי

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית: עם הספר - ר' בנימין לעווין
והרב יצחק מייזניק שליט"א 0000-322-347

יתירה. וכמו דביציאת מצרים ה' ביטולם והכנעתם של כחות החומר כמבואר במהל"ל וכדכתיב 'אז נבהלו אלופי אדום', כן בשבת אותיות 'בשת' שהחומר נכנע.

תולדות האבני נזר זי"ע

כחו של האבני נזר זי"ע היה רב גם בתורת הנסתר, והוא לא היסס להביא יסודות מתורת הנסתר לבאר סוגיא בתורת הנגלה, וגם להיפך, לפעמים ביאר יסודות בתורת הנסתר מתורת הנגלה, בהדגישו תמיד שהתורה אחת היא הן הנגלה והן הנסתר. וכמו שכתב האבני"ז בעצמו (אור"ח סי' ב') וז"ל: כמו שכל כחות נשמה נראים באברי הגוף, כן נראים פנימיות טעמי המצוות שבזוהר תוך התורה הנגלית, עכ"ל.

חמיו הרבי מקוצק זי"ע העיד עליו שכחו בנסתר רב מכחו בנגלה. מסופר שפעם בעת עריכת השולחן של האבני נזר זי"ע, נתפעל מאוד הר"ג מוה"ר יוסף ענגיל זצ"ל מהדברים ששמע, ואמר אה"כ שמלבד עצם המאמרים שאמר האבני נזר בשולחנו שהם מלאים בסודות עמוקים, הוא מתפעל יותר מכך שכל דבר שהוא מזכיר מחכמת הנסתר, הוא מלבישו תיכף בלבוש פשוט, ומביא דוגמת הדבר מש"ס ופוסקים ומראה את מקור הדבר בתורה הנגלית, וע"י כך מנסה הוא להסתיר את גדולתו בתורת הנסתר.

פעם אחת בעת שביקר האבני נזר אצל אביו בכיאלה, נכנס לבקר אצל הר"ק מוה"ר בעריש מביאלה, הם הסתגרו בחדר במשך כל הלילה והשתעשעו בדברי תורה, בבוקר טרם הפרדם אמר הרבי מביאלה להאבני נזר: 'בנגלה אני מודה לכם שאתם חד בדרא, אך בנסתר איני יודע'. השיבו האבני נזר: 'הלא התורה אחת היא, וכנגלה כן הנסתר'.

אך עם זאת יש להדגיש שהאבני נזר אמר (ע' שם משמואל שמיני עמוד ר"א, ונאות הדשא ח"א פ' ויצא), שעיקר עסק התורה חייב להיות בתורה הנגלית, ורק על ידה יוכל לזכות גם לתורת הנסתר, ולא עוד אלא שלעולם לא יוכל הלומד להשיג בפנימיות התורה יותר משהוא משיג בנגלה. (מראה הדשא).

הוא המנגד לקדושת יעקב אבינו שמתתו שלימה וכו', דיעקב אבינו ע"ה היה שפל בעיניו כמו שנאמר 'קטונתי מכל החסדים', והוא השרש של תורת אמת שמיניחים מקום גבוה והולכין למקום נמוך כמים וכו'.

והנה יעקב אבינו ע"ה כאשר גלה לבית לבן, אב הרמאים ושרש ההיפך, בודאי נתן על לבו לתקן הפגמים של השלוש מדות רעות. ועל זה אמר ר' יהושע בן לוי שהיה אומר חמש עשרה שיר המעלות, דזה היה לתקן פגם התאוה וכו', כי המספר חמש עשרה מרמז על איש ואשה כשמתנהגים בקדושה שכינה ביניהן, 'י באיש וה' באשה (סוטה יז) וכו'. וידוע בזה"ק (ח"א קלח). שיצה"ר של תאוה יש לו תיקון, ולכן נקרא 'לבן' שיתלבן לעתיד לבוא, כי היצה"ר נצרך לחדוותא דשמעתא. ועל זה אמרו 'אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש', והיינו היצה"ר של תאוה שנקרא 'מנוול', משכהו לבית המדרש, שיהיה התאוה והחשק לדברי תורה. וידוע, כי מים שורש החסדים וחשק ואהבת התורה. ולעומת זה התאוה וחסדים זרים נקראו ה'מים הזדונים' ו'מי תהום רבה' שהוא שורש העכ"ס וכו'.

ועל זה מרמז ר' יהושע בן לוי שט"ו שיר המעלות אמר יעקב בבית לבן כדי לתקן הפגם של התאוה ולהעלותו לקדושה, מאי טעמא 'לולי ה' שהיה לנו יאמר ישראל' סבא, ושם נאמר 'אזי עבר על נפשנו המים הזדונים', ורק ישראל סבא העלה אותם ע"י חמש עשרה שיר המעלות כנזכר לעיל.

לע"נ הג"ר אהרן בבא חי דרעי בן הר"ק ר' יצחק דרעי זצ"ל י"ג כסלו

ותקרא שמו ראובן כי אמרה כי ראה ה' בעיניי. וכתב בילקוט ראובני, כי ראובן היה תיקון קין, ע"ש. והנה אם כי הדברים יסודתם בהררי קודש עמוק עמוק, מ"מ יש לדרוש בהם גם על דרך אגדה. ויש לומר על דרך שכתב בספר קדושת לוי הטעם שאמהות הצדקניות נתנו שם בניהם על שם חומריות העוה"ז, 'ראובן' על שם 'כי ראה ה' בעיניי', ו'שמעון' על שם 'כי שנואה אנכי', כי רצו ללמוד בזה שהקב"ה משיג על העולם השפל, לאפוקי מדעת הנפסדת והכוזבת שאין כבודו של הקב"ה להשיג בתחתונים, על כן אמרה 'כי ראה ה' בעיניי', וכן 'ראה ה' כי שנואה אנכי', עכ"ד.

והנה חטא קין שהיה שלא רצה להביא קרבן מבעלי חיים, כי חשב שאין יתרון לאדם על בעלי חיים. ואמר לו הקב"ה 'הלא אם תטיב שאת', כלומר אמת ש'עיר פרא אדם יולד', ואין לו יתרון על בעלי חיים בצאתו לאויר העולם, אבל יש לו יתרון להטיב במעשיו ולהכיר מעלת האדון המשגיח

לנשמה ולחומר, הנשמה שהיא פנימית, יש לה תועלת מפנימיות התורה. והחומר שהוא לבוש הנשמה, יש לו תועלת מלבושי התורה, כי ע"י הלבוש יש לו השגת מה, ובזולת הלבוש אין להחומר שום השגה בתורה כלל. (נאות הדשא ח"א עמוד קע"ו).

נר שבת משום שלום ביתו (שבת כג). כי בימי החול אין שלום בגוף האדם, שהנפש שהיא מן העליונים מתאוה לרוחניות, והגוף מתאוה לחומריות, ומתקוטט עם כוחות הנפש. אבל ממתת אור קדושת שבת יש לנפש מנוחה מכוחות הגוף, כי אפילו עם הארץ אימת שבת עליו (נאות הדשא ח"ב עמוד ה').

לע"נ הר"ר משה וועבר ב"ר מרדכי ד"ל י"א צ"ב כסלו

וישכב במקום ההוא. במדרש רבה (סח:יא): ר' יהודה אמר, כאן שכב, אבל כל ארבעה עשרה שנה שהיה טמון בבית עבר לא שכב. ור' נחמיה אמר כאן שכב, אבל כל עשרים שנה שעמד בביתו של לבן לא שכב. ומה היה אומר, ר' יהושע בן לוי אמר חמש עשרה שיר המעלות

וכו', מאי טעמא 'לולי ה' שהיה לנו יאמר נא ישראל', ישראל סבא, ע"כ. והנה על בית עבר אינו שואל מה היה אומר, כי בודאי למד תורה, וא"כ מהו השאלה על בית לבן יותר. גם יש להבין הראיה על חמש עשרה שיר המעלות מפסוק אחד של 'לולי ה' שהיה לנו'.

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל

'מבטיח אני להעשים לטובת נשמתו' אלחנן יוסף בן שמואל וצפוריה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דידן'

צעיר שהגיע לפרקו, ההדור בלבושו ובחיצוניותו, כשרונותיו וחריפות שכלו בשיא פריחתם ויופים, עלול הוא להכשל ב'כוחי ועוצם ידי', ולחשוב שבכח שכלו הטוב וחיצוניותו המרשימה יוכל בעצמו להשיג מאליה את כל אשר יחפוץ, ועל כן עליו להתחזק במיוחד באמונה ובטחון בהקב"ה, ולקיים מש"כ 'זכרת כי ה' הוא הנותן לך כח לעשות חיל', והקב"ה לבדו הוא אשר מזווג זיווגים לכל באי עולם, וכל מעשי האדם אינם אלא בגדר מצוות ההשתדלות, והזיווג שנגזר עליו משמים הוא אשר יקום, וכפי שרואים בחוש שהופעות מרשימות לא תמיד עוזרות, והופעות פחות מרשימות מצליחות יותר, וכמו שאמר הכתוב 'רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום', וא"כ מה לו לאדם לסבך עצמו בעול הדאגות והמחשבות, הלא בין כה וכה לא יסיפו ולא יועילו כל מחשבותיו ודאגותיו, על כן ישליך על ה' יהבו ויבטח בו ויתפלל שיצליחהו להשיג זיווגו הנכון.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר

וועט מען מוודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - וואראש, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

**ספר מנחה חדשה להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליא זי"ע
שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:**

ואקוה לה' מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבות הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עונינו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

בראשית נ"ל בעז"ה, כי התוה"ק מסיימת בא"ל ומתחלת בב"ר, בגמ' רגל. וז"ש דוד המלך ע"ה (תהלים קיט נט): "חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך", וד"ל.

בראשית נ"ל בעז"ה, כי התוה"ק מסיימת בל' ומתחלת בב"ר אותיות רלב, בגמ' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן - שמות הקדושים של ד' עולמות (עי' שער ההקדמות דף ס ב, ובעץ חיים שער מב פי"ד). כי ע"י לימוד התוה"ק ומקיום תר"ג מצות, הוא מעלה נצה"ק מעולם עשי' עד עולם אצילות בבחינת מ"ג, וממשיך שפע הקודש מעולם אצילות עד עולם עשיה לכלל ישראל בבחינת מ"ד (עי' זוהר פ' שלח [דף קסו ב]).

תבעיון בעין להקב"ה שהוא מושל בעולמו ית"ש. ובשלמא אם אמרה רחל 'התפלל עלי', אז לא היה כועס ח"ו, [כי כך אמרו חז"ל מי שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים], אך כיון שביקשה כעין אלו שמבקשים מצדיקים שיבטיח, וישמו בטחונם בבשר ודם, [ושוכחים העיקר], ואמרה לשון 'הבה', לכן אמר יעקב שזה הוא כבחינת עבודה זרה, לכן 'יחור אף יעקב', ודברי התרגום נאמרו ברוה"ק על זמן הזה.

עליהם ומושל בכל, ואז יתעלה מעל מדריגת הבעלי חיים, וזהו 'אם תטיב שאת', היינו 'אם תטיב שאת' תוכל להתנשא על הבעלי חיים. ובזה יובן דמה שנתנה השם 'ראובן' היה להראות דהקב"ה משיגח על העולם השפל וחספץ בעבודתם, והיה בזה תיקון לחטא קין שחשב כי אין יתרון לאדם על הבעלי חיים, רק אדרבא הקב"ה משיגח על התחתונים חפץ בעבודתם, והיה אם יטיבו יתעלו מעלה על כל הנבראים.

לזכות מ.ב. ה. פ. לעשירות והצלחה בכל מעשי ידיו
יחור אף יעקב ברחל וגו'. וצ"ב מה חרון אף, והרי אין אדם נתפס על צערו, כדכתיב בחנה 'אשה קשת רוח אנכי'. ועוד יותר קשה ע"פ פרש"י שיעקב אבינו השיב לה 'כי מנע ממך, אני איני כאבא, ממך המניעה', דקשה דהרי 'ואהבת לרעך כמוך' כתיב, וכל שכן חפצי אשתו, ומה חרון אף כי צעקה לעזרה.

לע"נ 'בעלת הנסים' שרה לאה ב"ר שלמה פיש ע"ה
יא"צ כ"ז חשוון

מה נורא המקום הזה. יש לברר הכלל ד'אין עשה דוחה ל"ת שבמקדש', כי הטעם דעשה דוחה ל"ת הוא, משום דעשה ענינה אהבה, ול"ת ענינה יראה, ואהבה עדיף מראה, כמבואר ברמב"ן (שמות כ:ח) וז"ל: מצות עשה הוא היוצא ממדת האהבה והוא למדת הרחמים, כי העושה מצות אדוניו, אהוב לו ואדוניו מרחם עליו, ומצות ל"ת הוא למדת הדין ויוצא ממדת היראה, כי הנשמר מעשות דבר הרע בעיני אדוניו ירא אותו, ולכן מצות עשה גדולה ממצות ל"ת, כמו שהאבה גדולה מהיראה, כי המקיים ועושה בגופו ובממונו רצון אדוניו הוא גדול מהנשמר מעשות הרע בעיניו, ולכן אמרו דאתי עשה ודחי ל"ת, עכ"ל.

ולכן במקדש דשם הוא ענין היראה, כדאמרו בירושלמי (ברכות פ"ד ה"ה) שמשם יראה יוצאה לעולם, וכן בבבלי (תענית טז), וכן בירושלמי ברכות פ"ז ה"ג שאין 'נורא' אלא ביהמ"ק, שנא' 'נורא אלקים ממקדשך', וכן נאמר 'מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלקים (- מדת הדין)', ולכן אין שם עדיפות לאהבה על יראה, כיון דשם מדריגת היראה, ולכן [במקדש] אין היראה נדחית מפני האהבה. (גליוני הש"ס באורים וכללים בירושלמי זרעים כרך א' אות ל"ד).

שבעה שמות יש ליצה"ר. איתא בסנהדרין (צח.), רב אמר, קודם ביאת המשיח, אף תלמידי חכמים שכתוב בהם שלום, דכתיב 'שלום רב לאהבי תורתך', שעל פי דין היו צריכים החכמים לצאת ולבוא בשלום, מ"מ באותם ימים אף להם אין שלום 'מן צר'. ופירש"י וז"ל: מן הצר - מרוב הצרות, לישנא אחרינא, מיצר הרע, עכ"ל. והנה אמרו בסוכה (נב.) אמר ר' יהושע בן לוי, שבעה שמות יש לו ליצה"ר: רע, ערל, טמא, שונא, מכשול, אבן, צפוני, ע"ש. והקשה הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס סוכה שם), דלפי פירוש שני של רש"י בסנהדרין ד'צר' הוא יצה"ר, מדוע לא חשיב בן לוי שם זה, ונשאר בצ"ע.

חידושי רבנו חיים הלוי
עם מורשת הגר"ח
כרך שני

כולל מספרות, ציונים, עיונים, כותרות, מקורות ופוליאים מחזרה מוסמעת ומורחבת

כרך זה מופיע:

- הלכות חמץ ומצה • נדרים • שמירת ויחבל • ביאת מקדש • תהיירן ומוספין

כרך שלישי - נמצא בשלבו עריכת

כמו כן מופיעו:

- הדפסה שניה כרך הראשון שנתקבל בחיבת יחידה בעולם הנידח כולל הלכות:
- תפילין • שבת • יום והליצה • מאכלות אסורות • תרומות • קרבן • פסח • מעילה

להשיג בכל חטיבות הספרים המובחרות
הפצה ראשית בארץ: ספריית - אהרם גוטליך • בת"ל: עם הספר - לעיוני
מכר מורשת הגר"ח • moresheshagrich@gmail.com

אך דע, כי פה מרומז ברוה"ק דור אחרון אשר שמו דרכם לבקש פני צדיק [לברכה וישועה, ושוכחים כי הישועה בא מאת ה', והצדיק הוא רק שלוחו לבקש מאת ה' בקשתו, אבל דור האחרון אינם מקשרים עצמם במנהיגי אמת, כדרך דכתיב 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו', [דמקודם והעיקר הוא 'ויאמינו בה', ורק אח"כ יש לבקש מ'משה עבדו' להתפלל בעדו. אבל בדור האחרון שוכחים העיקר, ומבקשים] אך ורק שצדיק יבטיח לו, [והושבים] כי הוא עושה כל המעשה ממש, [והנהגה] זה [ששוכח העיקר], הוא [גורם] מסך המבדיל, כי הקב"ה אמר 'מי כה' אלקינו בכל קראינו אליו', כדאיתא בירושלמי (ברכות פ"ט ה"א): 'אם באת על אדם צרה, לא יצווה לא למיכאל ולא לגבריאל, אלא לי יצווה, ואני עונה לו מיד, הדא הוא דכתיב 'כל אשר יקרא בשם ה' ימלט'.

והנה יעקב איש תם, ובכל ימיו לא עשה לו הקב"ה נסים, כדכתב בתנא דבי אליהו רבה (פ"ז): 'לא עשיתי לו נס מעולם, וכל ימיו היה ישר לפני, שנאמר ויעקב איש תם, ע"כ. לכן כשאמרה רחל ליעקב לשון 'הבה לי בנים', כעין 'ותגזר אומר ויקם לך' (איוב כב:כח), [לכן 'יחור אף יעקב ברחל', כי מעולם לא עשה לו הקב"ה נס, ולכן הבין יעקב דמה שבקשה רחל 'הבה לי בנים', היתה בקשתה שיעקב בעצמו יתן לה בנים, ולזה אמר לה יעקב] כדכתב בתרגום וז"ל: 'המנאי את בעיאי? הלא מן קדם ה' תבעיון (-וכי ממני יש לך לבקש כאילו אני אלהים? הלא מלפני ה' יש לך לבקש שהוא זה שמנע ממך פרי בטן ורק בידו ליתנו לך), והיינו שלא תעשה אותי כבחינת אלקות ר"ל, וזה שצעק יעקב 'תחת אלקים אנכי', כי אם

יש ליישב, דהשם 'צר' הוא שם על 'פעולת' היצה"ר, ולא על היצה"ר גופא. וכן מה שכתב החינוך (מצוה תכ"ט) ד'יצה"ר נקרא 'עבודה זרה' [כמו שאמרו בשבת (דף קה):] איהו 'אל זר' שיש בגופו של אדם, הוי אומר זה יצה"ר, ע"ש, היינו דזה שם על 'פעולת' היצה"ר, ולא שם של היצה"ר גופא, ולכן לא חשיב ר' יהושע בן לוי שם של 'עבודה זרה' לאחד השמות של היצה"ר.

לכות מ.ב.ר.ר. לרפ"ש והצלחה בכ"ע

ויקח מאבני המקום ושם מראשותיו. פירש רש"י שהיה ירא מחיות רעות. ותמה בכתב סופר, דאיך צדיק כזה מתירא מחיות רעות, ע"ש. ויש לומר באופן אחר, דהנה אמרו חז"ל 'כל החלומות הן מהרהורי הלב', והנה מה שראה בחלום הסולם עולים ויורדים, מבואר במדרש (בר"ר סח: יז) דראה שר של בבל עולה, וכן כל ד' מלכים העתידים להשתעבד בבניו. ונראה דכיון שהיה בורח מעשו וגולה ללבן, והרהר מזה ביום, [לכן ראה בחלום ד' מלכים שישלטו בבניו]. והנה בדניאל (ב') המשיל ד' מלכים לחיות רעות, וזה כוונת רש"י שנתירא מחיות רעות, אבל לא מחיות רעות גשמיות, דהם אין להם שליטה על צדיק כיעקב אבינו. וכ"כ בעל הטורים עה"פ (ויקרא כו:ו) 'והשבת חיה רעה מן הארץ' בגימטריא 'אלו ד' מלכויות בבל מדי יון אדום'.

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מ'ארמד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א תיח ויר"ש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרייוואט, באמנות, קאנפידענצעל.
- יעדע נאמען איז א באוונדערע שטיין. באוונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענקייט. מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיעור, די שטיין בלייבט אין דעם אויזען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין. ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקובלדיגע אופן פון **מכן דורות ישרים** ווערט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר: **יבער הלב (-אנטיגנען זיין הנוץ צו אירישקייט), שיהתפל לבו לשמים לטובה (-סטייטש די גאנצע מענטש), וחראה לאלים (-וועטט זעהן וואונדער),** מקען עס געבנען פון מעשד.

פאר פרטים ורופט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

- מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערנט עס ווייל ערניגן א מסכתא
- מיין זון בעהט מיר זועק מיר אויך 5 מיניט פאר סוף זמן קריאת שמע
- מיין יצחק האט ארויסגעלייגט א פילטער
- אין האב נישט געזאגט קיין גענוג פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט
- כאטב גינגענדיגע זעהן הצלחה מיט מייע קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חברים קינד

והניחם על שפת הנהר ונטבע, ועלה יעקב אבינו מהמים ולבש בגדיו, וכדי שלא יחשדוהו שהוא רצחו ושללו, הלך ונטמן בבית עבר י"ד שנה עד שנשתבח הדבר, ע"כ. ונשאלת השאלה, דא"כ מה הועילו המלאכים שליווהו [אם הוצרך לברוח לבית שם ועבר י"ד שנה]. ואולי היה הכרח לטובת יעקב שישב מקודם היכנסו לבית לבן בבית שם ועבר כדי שיתקשר בתורה הקדושה כל אותו הזמן, ועיד"ז יחזיק מעמד ולא יפול ברשת זו טמן לו לבן. והנה רז"ל אמרו (חולין צא:): המלאכים היו עולין בסולם, ומסתכלין בדיוקנו צורתו של יעקב אבינו החקוקה בכסא הכבוד למעלה, ויורדין ומסתכלין בדיוקנו של יעקב למטה. בעו המלאכים לסכוניה ליעקב מחמת קנאה. מיד 'והנה ה' נצב עליו' לשומרו, ע"כ. ונראה דכיון שכבר הלך ללמוד בבית שם עבר ולהתקשר בתורה, כבר היה לו הזכות שהש"ת בכבודו ובעצמו ישמור עליו וכדברי המדרש תנחומא הנ"ל. [דאע"ג דעדיין היה קודם מתן תורה, ולכן הוצרך יעקב אבינו לשמירה של המלאכים, אבל כיון דלמד תורה בבית שם ועבר, לכן זכה גם לשמירה של הקב"ה בעצמו]. ונראה לענ"ד דרש"י הוקשה לו לשון 'נצב', שהוא לשון מריבה, כדכתיב 'נצב לריב', והוי ליה למימר 'עומד' עליו. וגם אצל אברהם אבינו כתיב 'נצבים עליו', ועל זה דרשו רז"ל (ב"מ פו:): דזה לשון מריבה, דאמרו המלאכים לאברהם: וכי בערביים חשדנתו שאנו ערבים, שהם משתחווים לאבק רגליהם, שלכן אמרת לנו לרחוץ רגלינו, הרי ממך יצא ישמעאל, שרגיל לעשות כן, ומדוע אתה חושד בנו, ע"כ. ולכן כתיב שם הלשון 'נצבים'. וכן כאן שמלאכים עצמם רצו לפגוע בו, לכן רב ה' את ריבו ושמרו מהם, ושפיר כתיב 'נצב' ולא 'עומד'.

לע"ג הג"ר אהרן עבוד ב"ר אליהו זצ"ל יא"צ כ"א חשון

אין לשחיטה אלא לבסוף. עיקר המחלוקת אם 'אינה לשחיטה אלא בסוף', או 'שנה לשחיטה מתחילה ועד סוף', אינה אלא בנוגע לדברים צדדיים,

לכבוד עורך גליון החשוב 'מליצי ישר'!

אחדשה"ט. הנה בגליון פרשת לך תשפ"ד במדור 'אבני נזר', הבאתם חידושי ויסודו של האבני נזר בגדר 'דיחוי', דלא מצינו 'דיחוי' אלא בדבר שלכא מחייב בכל רגע, אלא החיוב עכשיו נובע ממה שאירע בתחילה. כגון במצות כיסוי, שהחיוב עכשיו נובע מחמת השחיטה, דהשחיטה מחייב הכיסוי, דאז יש לומר דיש דיחוי אצל מצות, דחיוב זה שחל בשעת השחיטה נפסק בשעה שכיסוהו הרוח, ושוב ליכא מחייב למצות כיסוי. וכן בקדשים והיינו קרבן שנפל בו מום, שקדושתו של הקרבן נובע מחמת שהוקדש בתחילה, ולכן אם נדחה הקרבן, פקע קדושתו. אבל תינוק שהיה חולה ואח"כ הבריא, בזה לא שייך דיחוי, כיון דמצות מילה נובע מחמת שהוא עכשיו ערל, עד כאן לשונכם. הנה ביארתם היטב דברי האבני נזר, אבל משהו חסר כאן, כי גם בלולב אמרה הגמ' דשייך דיחוי, דהלולב נדחה, ובלולב הרי יש מחייב בכל רגע של חג הסוכות ליטול לולב, ואינו דומה לכיסוי דם, דהשחיטה מחייב הכיסוי, וא"כ איך שייך בזה גדר של 'דיחוי'.

נא לענות - **משה סטראוס, לייקווד**

תגובת המערכת

כיוונת בזה לדברי האבנ"ז (י"ד סי' של"ט) שהקשה כן על יסודו, ותירץ וז"ל: וכן בלולב [שייך גדרו של 'דיחוי'], שמצותו מחמת גדילתו, שהרי אינו יוצא בו אלא כדרך גדילתו, א"כ מצותו מחמת גדילתו, עכ"ל. וצ"ב כוונתו, דהרי אינו דומה למצות כיסוי, דהשחיטה מחייב הכיסוי, ואילו בלולב קיים מחייב בכל רגע של חג הסוכות, ורק דאיכא תנאי דבעינן שיהא כדרך גדילתו. וראיתי שהקשה כן הג"ר מאיר הייזלר ר"מ עמק התלמוד (בית אברהם ח"א עמוד ל"ה), ונשאר בצ"ע.

והג"ר שמואל דויטש ר"מ קול תורה (בית אברהם ח"ב עמוד נ') תירץ קושיתו וז"ל: נראה דכוונת האבנ"ז שחשיבותו של לולב למצוה מתחלת ע"י גדילתו ודרך גידולו, דאל"כ לא היה שייך דין דרך גדילתו, כמו שבשאר מצוות דלא מצינו ענין זה דבעינן דרך גדילתו, עכ"ל. אבל עדיין קשה, דאה"נ דחשיבותו של לולב למצוה מתחלת ע"י גדילתו, אבל סו"ס איכא מחייב בכל רגע של יו"ט ליטול הלולב, וא"כ איך שייך בזה הגדר של 'דיחוי', וצע"ג. ובגוף קושיית האבנ"ז, יש לומר דאיכא שני דינים בדין דחוי, דהנה מצינו ב' סוגי מצוות המתקיימות ע"י כלים המשמשים למצוה: (א) מצוה שעיקרה הוא ליחיד חפץ למצוה, ולקיים בו אותה, כגון לולב ושופר. (ב) מצוה שעיקרה הוא מעשה מסוים ולא החפץ עמו היא מתקיימת, אלא שצריך חפץ מסוים כדי לקיימה, כגון כיסוי דם, שאין העפר או הדם חפץ של מצוה. (כמו שכתב בעמק ברכה עניני לולב סימן ז'). אבל הגרמ"ש שפירא בשערי שמועות סוכה לג. מביא בשם הגר"ד דגם דם הוא חפצא של מצוה, כמו שופר ולולב).

ובחפצא של מצוה כגון לולב, אם חל פסול בגוף הלולב, אז נדחה הלולב, ואז ליכא חילוק אם עדיין יש עכשיו סבה המחייבת או לא, דסו"ס חלה פסול בגוף החפצא של המצוה, וכבר נפסל הלולב למצוה. אבל בדבר דליכא חפצא של מצוה, כגון בכיסוי דם, לא שייך לומר בזה שאין לקיימם בחפץ שנדחה, שהרי אין העפר או הדם חפץ של מצוה. רק בזה היסוד של דחוי הוא בגוף המחייב, דהמחייב הוא המעשה שחיטה, ונדחה המחייב, ובזה איכא כלל הנ"ל דדוקא אם ליכא עכשיו סבה המחייבת, אז שייך דין דחוי.

אשר חיובם או פיסולם תלוי בשם 'שחיטה', כגון 'חולין שנשחטו בעזרה', שאינם נאסרים אלא מפני שם 'זביחה', כדאמרין בקידושין (דף נז:): דכתיב 'כי ירחק ממך המקום וגו' וזבחת מבקרך, ברחוק מקום אתה זובח, ואי אתה זובח בקירוב מקום, דלמאן דסבירא ליה שאינה לשחיטה אלא בסוף, היינו שאין השחיטה קרויה שחיטה אלא בסופה כשגומרת והיא מתרת, אז אין שחוטין חולין שנשחטו בעזרה נאסרים אלא במעשה כזה שיש עליו שם 'זביחה' והיינו בסופה, אבל אם התחיל בפנים וגמר בחוץ לא נאסרו.

אבל מאן דאמר שישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, וכל חלק וחלק ממעשה השחיטה קרויה 'שחיטה', אז אפילו בכהאי גוונא ששחט רק בתחילה המיעוט קמא בפנים וגמרה בחוץ, נמי נאסרה משום שחיטת חולין בפנים. וכן לענין המחשב בקדשים שלא לשמם או לאכלם חוץ לזמנם או חוץ למקומם, אשר גם זה הוא דבר צדדי התלוי בשם עבודת השחיטה, דלמ"ד דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, מחשבתו פוסלת גם בתחילת השחיטה, ואם אינה לשחיטה אלא לבסוף, אין מחשבתו פוסלת אלא במעשה שיש עליו שם עבודת שחיטה והיינו בסופה כשגומרה.

[אבל בשיטה מקובצת (ב"ק עב:) כתוב בשם המאירי, דלענין מחשב בקדשים כולי עלמא מודים שישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף, ע"ש. ואולי טעמו ונימוקו הוא, משום שבכל מעשה שיש לעשות בקרבן, מחשבה פוסלת בו, ולאו דוקא שחיטה, ולכן לא גרעה תחילת השחיטה מהולכה].

וכן הא דדם שחיטה חשוב 'משקה' ומכשיר, ואילו דם מכה לא מכשיר, הרי זה נמי דבר צדדי התלוי בשם 'שחיטה', וממילא שייך לדין אם ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, או שאינה קרויה שחיטה אלא בסופה כשהיא מתרת. אבל בנוגע אל עצם מעשה השחיטה אשר זה הוא מעשה המתיר את הבהמה באכילה, בודאי יש על מעשה זה דין מעשה שחיטה מתחילה ועד סוף, דאי לא תימא הכי שיש דין מעשה שחיטה מתחילה ועד סוף, הרי נמצא שבתחילת חתיכתו הרי זה כנוקב את הושט.

וכיון דגם תחילת השחיטה הוא חלק מהשחיטה, לכן גוי שנתמעט מדין מעשה השחיטה מקרא 'זבחת ואכלת', הוה שחיטתו כנוקבת עץ בעלמא ופוסלת אפילו בתחילת השחיטה. (חזו"י חולין כט:).

לזכות מ.ב.פ.ר. להצלחה בכ"ע

התגלות הנשמות בצפת בביהמ"ד הארז"ל. סיפר הגאון רבי ישעיהו הורביץ זצ"ל שהיה רבה של צפת הרבה שנים, וכתב זה בכת"י בזה הלשון: כשהייתי

נער קטן בעיר הק' צפת ת"ו, היה שיחה בין הילדים שבבית הכנסת הארז"ל ז"ע באים מתים בלילה להתפלל, וסיפרו אשר איש אחד הרב כהנא בן הר"ר ברוך דיין, הוא היה דומ"ץ בצפת, ראה את המתים כשהיה נער קטן וישן פ"א בלילה בבית הכנסת. כמובן אשר שום אחד מהנערים לא הרהיב בנפשו לשאול ע"ז, אבל נזדמן כשהייתי בחור בן ט"ז שנה, שכרנו דירה בחצירו, והיה מחבבני ביותר, ועזרתי לו לעשות הסוכה, ואכלתי בסוכתו, אז שאלתי על הענין הנ"ל, וסיפר לי הדברים כהוותם:

אבא נתאלמן, ואמו ע"ה השאירה לו כמה ילדים קטנים, אבל ישראל רחמנים בני רחמנים חלקו הילדים ולקחום לגדלם עד שישא אשה ויסתדר, הוא נלקח לזוג אחד, והיה אז כבן שש שנים, ואבא פקד עלי לבוא בכל בוקר וערב לבהכ"נ לומר קדיש, פ"א לעת ערב בש"ק לאחד תפלת מנחה, ואבא נכנס לחדר שבזוית בהכ"נ לאכול סעודה שלישית עם החסידים, ומפני שבהכ"נ היה אור מעט מזעיר, לא הרגיש שום אדם אשר הילד בן הדיין נרדם על אחד מהספסלים, ולא אמר קדיש בתפילת ערבית, אבא חשב שבודאי אחר תפילת ערבית בבית הכנסת, הלך לו לבית, וככה נשאר בבית הכנסת ישן על הספסל, הוא הקיץ באישון לילה, וראה שבבית הכנסת מלא מאנשים ולבושים בטלית ומתפללים הוא נתפחד והתחיל לבכות, ויגש אליו זקן אחד והביט בו, ואמר: הא זה הילד של הדיין, ולקחו על זרעו, ואסף את כל הכרים שהיו הזקנים יושבים עליהם, דעל האי צטבא הרחבה שהיה אצל הפתח הציע כמה כרים, והשכיבו עליהם, וגם כיסוהו באיזה כרים והוא נרדם בשינה, וכשהשמט פתח את הבהכ"נ בבוקר השכם מצאו ישן שם, ונתפרסם בכל העיר צפת. (שו"ת שערי זבול חלק י"ד עמוד ל"ד).

איר קענט באשטעלען פאר שבת באווארפען-שבע ברכות-בר מצוה

א ספעיעלע גליין מיט די נאמען פון די בעלי שמיחה ארויסגעדיקט אין דאס פארטיילען ביי די שמיחה!

אין די זכות פון די צדיקים וועט נמשך ווערען שטענדיג

מאמר מספר צפנת פענח להרה"ק מופת הדור רבי אליהו גריידיץ ז"ע שכתב דמסוגל מאמר זה להינצל מאויבים

וז"ל: וכפי הזריעה (-לכוין בתפילה הכוונות שכתוב במאמר זה) יש לילך בטח שכן יהיה בעזרת השי"ת הצמיחה מזה. ואולי יהיה סיעתא דשמיא שיהיה עוד הרבה תועלת יותר ממה שאני משער, ויקום בזה כעין מה דכתיב 'זיזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו ה'.

[אות ח']: אבל צריך בירור גמור [שרודף אותן], וגם זה רק כשאין לו עצה אחרת, וזה מרומז במה דקאמר 'דמטבע לספינתא', דנתברר כמו 'ניצוצין חוורתא', בבא הגל מכוון נגדו, והגל רחב הרבה, שאין ספינתו יכול להישמט ממנו. דאם היה יכול להשמט, לא היה נקרא 'דמטבע', אלא שאפשר להגל להטביע הספינה אם לא יהיה נשמו. אבל כיון דאמר 'דמטבע', הורה [בזה דמיירין] במצב שאין לו מבוא להסתלק מהגל, ואז יש להקדים נגד הרודף בהחבר, וכמו שיתבאר א"ה אחרי זה. ואולם טרם שאבאר באיזה אופן יש להתגבר [על הרודף], יש לי להעמיד אזהרה שלא להיות לזה מהיר עד שיתחוויר ודאי, הן הנרדף עצמו, וכן חבירו שבא להציל, דהרי אמרו (ב"ק צג.) דהמוסר דין כשיש לו דין בארעא נענש תחילה, ואמרו שם ששניהם (-הרודף והנרדף) נענשים, אבל ממהרין לצועק יותר מן הנצעק (-דממהרין לענוש נרדף הצועק ומוסר דינו לשמים, יותר מן הרודף הנצעק, והיינו זה שצועקים על עול שהוא עשה), [ולכן צריך להיות ברור לו מקודם שמתפלל, דאינו יכול לתבוע את תביעתו בב"ד של מטה].

והנה סידר לנו רבה בר בר חנה סדר תפילה בזה [איך להתפלל על מפלת השונא]. וזה לפי הכלל שכתב המג"א (סי' תר"ז סק"ג) לבקש על הקל תחילה, וציין המחצית השקל לדברי הטור (או"ח סי' תקפ"ב), וז"ל הטור: הר"מ מרוטנבורג בנוסח של 'זכרנו לחיים', לא היה אומר 'לחיים טובים', אלא רק 'לחיים', ורק בסוף ברכת הודאה כשהיה אומר 'וכתוב', אז אמר 'לחיים טובים', כי המבקש - צריך לבקש תחילה דבר מועט, ואח"כ מוסיף והולך, כמו שמצינו (תהלים י"ט) בדוד המלך, דמתחילה אמר 'שגיאאות מי יבין', ואח"כ בקש על הזדונות דכתיב 'גם מזדים חשוך עבדך', ואח"כ 'אל ימשלו בי אז איתם', פירוש העבירות החזקות. והמדרש (שוחר טוב) מביא משל לזה: א"ר אבא, כותים הללו יודעים איך לבקש על הפתחים, תחילה אומר: 'תן לי מעט מים', ונותנין לו. אח"כ אומר: 'תנו לי בצל אחד', ונותנין לו. אח"כ אומר: 'בצל בלא פתא נסיב ליבא (-בצל בלא פת, מזיק ללב), כך הצדיקים יודעים לרצות בוראם, שנאמר 'שפתי צדיק ידעון רצון', עכ"ל.

כן הוא כאן [בתפילה נגד השונא, דיש להתפלל על הקל תחילה, ויש כאן ג' תפילות], (א) מתחילה יבקש רחמים שיעזור הקב"ה אותו שלא יהיה ביכולת שונאיו להרע לו, אף בעודו [נמצא] תחת [רשות] שונאו, כי זה ענין הצריך לו מיד באותו רגע. (ב) שוב יתפלל שיפדהו ה' שיצא לגמרי מממשלת או מהגעת יד שונאיו. (ג) ושוב יתפלל על מפלת שונאו, שלא יתגלגל בעתיד ע"י סיבות ששוב יבוא ליד השונא, ויתפלל שלא ישאר מהשונא שריד ופליט, וכמו שקילל דוד במזמור ק"ט. וכן היה במצרים: (א) בתחילה בהיות ישראל במצרים והתחכמו לאבדם, היה קודם כל הישועה שלא בצעו מחשבתם ועצתם, וכדכתיב 'וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ'. (ב) אח"כ צעקו אל ה', ונפדו ויצאו מרשותם ביד רמה. (ג) אח"כ טבעו כולם בים, כדכתיב 'וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים', ובלעם הארץ, וידעו שיש להם מנוחה, ואז שרו השירה.

והנה אפשר להתפלל כל הני שלשה תפילות בפעם אחד, רק צריך להתפלל זה אחר זה על הקל תחילה, וכמו שאמר דוד המלך (תהלים י"ט), וכמו שכתב המג"א הנ"ל שיש לומר 'בסתר ובגלוי בשגגה ובזדון', דזה מן הקל אל הקל. [המשך בשבוע הבא].